

Overzicht

Familienaam en Voornaam:	Periode:	Opmerkingen:
Everard	1242	van Teerns / Tirns
Thitardus	1342	van Marwert bij Wirdum
Unia (Uninga), Rienk (Renicus)	1369	van Lekkum
Menningha, Siurd (Sjoerd)	1392	van Swichum
Jellinga (Jellingha), Keimpe (Kempa)	1402	
Mynnema, Hoecka (Hoecke)	1406	
Tellijngha, Kempo	1413	van Britsum
Asghama, Teake (Taka)	1432	Grietman Nijlân bij Leeuwarden
Jellinga, Alteka (Altka)	1436	
Cammingha, Piter (Pieter) van	1437	
Wiarda, Oene	1438	van Goutum
Tadinga, Hemko	1441	
Hayama, Hemcko	1445	
Idzenga (Idzencka), Skelte (Schelte)	1448	Grietman Nijlân bij Leeuwarden
Unia (Unnijngha, Keimpe (Kempo) van	1450	
Wiggema, Gerlof	1450	
Campstra (Camstra), Rienk	1453	
Syerdsma, Tjerd	1458	
Minnema (Mynnema), Sipke (Sipko)	1465	Grietman Nijlân bij Leeuwarden
Wopke (Worps), Rienk Wopkes	1477	
Unia, Keimpo van	1478	

Feitsma / Jelgers, Hessel

ook: Jelgersma / Jelgerssoan	1479	van Huizum
Aebinga, Fecke (Feicke)	1479 (of 1489)	van Hijum
Haeringa, later Cammingha, Haaie	1481	
Jousma (Jouwsma), Oene (One) van	1482	van Wirdum
Campstra (Camstra)	1485	van Wirdum
Minnema, Frans	1502	Wonend in Minnemahuis
Camminga (Cammingha), Piter (Pieter) van	1506	Zoon van Haaie (Haeringa)
Oddessoan, Hemma (Hemme)	1511 (of 1505)	
Campstra, Rienk	1516	
Burmania, Joost van	1524 (of 1532)	
Buijgers, Johan	1535 – 1555	
Gerritsma, Pibe	1539	
Burmania, Rienk van	1555 – 1565 (1563)	
Sierksma, Allert	(1563) 1566 – 1578	
Camminga, Sybrand van	1578 – 1594	Humaldastate Wirdum
Hotses, Johannes	1580	
Donia, Keimpe van	1595 – 1616	Hinnemastate, Jelsum
Donia, Ernst Harinxma van	1616 – 1634	
Eysinga (Eijssinga), Edo van	1634	
Eysinga (Eijssinga), Hessel Roorda van	1635 – 1654	Ald Oenema, Wirdum
Aylva, Douwe van	1654 – 1665	State Herwey, Ternaard

Eysinga, Frans van	1665 – 1673	Jouwsmastate, Wirdum
Burmania, Laes van	1673 – 1691	Martenastate, Cornjum
Burmania, Tjaard van	1691 – 1702	Martenastate, Cornjum
Burmania, Ulbo (Hobbe) Aylva van	1702 – 1721 (1727)	
Burmania, Hobbe (Ulbo) van	1721 (1727) – 1765	
Burmania, Ulbo Aylva van	1765 – 1795	
Franse tijd	1795 – 1815	Maires per dorp
Tour, Jacob Nanning Baron du	1-10-1816 – 10-10-1823	
Cammingha, Vitus Valerius van	2-1-1824 – 1852	Burgemeester sinds invoering van de gemeentewet
Engelen, Willem Engelbart	30-1-1852 – 9-1-1855	
Minnema van Haersma de With, Jan	9-1-1855 – 24-4-1865	
Andreae, Frederik Cornelis	16-5-1865 – 1-9-1882	
Lycklema à Nijeholt, Petrus	15-10-1882 – 1-11-1883	CDK Overijssel 1893 – 1909
Bolman, Isaac	24-12-1883 – 1-8-1886	
Oosterlo, Ynso	25-8-1886 – 12-5-1914	
Beijma, Julius Matthijs van	29-6-1914 – 31-10-1918	
Jansonius, Jan Gerbrandus	7-12-1918 – 28-11-1936	
	http://www.iisg.nl/bwsa/bios/jansonius.html	
Hora Siccama, Willem Johan Hendrik	15-12-1936 – 31-10-1951	
Boer, Auke de	1-11-1951 – 15-5-1962	
Hellinga, Hendricus	1-12-1962 – 30-1-1969	
Boschma, Hendrik	1-8-1969 – 2-8-1990	
Bijl, Cees	1-10-1990 – 31-12-1997	Naar gemeente Meppel

Abma, Meinte	16-1-1998 – 30-5-1998	
Vroegindeweyj, Willemien Chr.	1-6-1998 – 9-10-2003	Eerste vrouw, naar Bolsward
Bosma, Jo(op)	16-10-2003 – 30-3-2004	Waarnemend
Keurs, Eric Jan ter	26-4-2004 - 11-2-2011	Naar Tytjerksteradeel
Boertjens, Joop	1-3-2011 -	Waarnemend

Burgemeesters en Grietmannen van Leeuwarderadeel: Bronnen informatie **iets aangepaste versie van Andreae 's 'Nieuwe naamlijst van Grietmannen' 1898.**

1392: „Lyouwerderadele". 1)

Oorspronkelijk verdeeld in: noorder-, midden- en zuider -trimdeel, die ieder hun eigen grietman hadden, werd in 1435 het middentrimdeel aan de stad gevoegd. 2)

1242: EVERARD, VAN TEERNS (Evermido d'thermza); een der zes grietmannen uit het district Winnighe, die een keur vaststelden voor het Nieuwland „tusschen Walters grasdam bezuiden en de „zoute zee benoorden op het nieuwe land van Oostergo". 3)

1314: THITARDES, VAN MARWIRD (de Merwethe); wordt met de vijf andere grietmannen uit Winnighe in een oorkonde uit dat jaar vermeld, betreffende het onderhoud van de Raarder- en Domzijlen, beiden aan de Dokkumer Ee gelegen. 4).

1369: RENICUS UNINGA, waarschijnlijk Rienck Unia, „de Lackum", (Lekkum); wordt mede met zijn vijf ambtgenoten uit genoemde landstreek aangewezen, als uitspraak doende in zeker vonnis. 5)

(1392): *SJOERD MENNINGA, grietman van „Lyouwerderadele".

(1402): *KEMPA JELLINGHA of Sijtzama. 6)

1428 of (1438): *OENE WIARDA, zoon van Pybe en Glaer Eminga; woonde waarschijnlijk op Wiardastate te Goutum. 7)

(1436): *ALTKA JELLINGHA of Sijtzama. 8)

(1437): *PIETER CAMMINGHA, zoon van Gerrolt en diens tweede vrouw Tjemck N., huwde Syds Lousma, wed. Pieter Camstra; woonde waarschijnlijk op Camminghaburg te Leeuwarden en testeerde in 1440. Omstreeks deze tijd (1435) werd het midden-trimdeel bij de stad gevoegd. 9)

(1441): *HEMKO TADINGA; in 1436 en 1450 schepen en in 1443 olderman te Leeuwarden. 10)

(1450): *KEMPO UNIA, schepen te Leeuwarden; vermoedelijk zoon van N. Unia en Rixt Ammama. 11)

1450: GERLOF WIGGEMA 12)

(1453): *RIENCK CAMSTRA ; waarschijnlijk zoon van Pieter en Syts Lousma. 13)

(1470 of 1477): *RIENCK WOPKES of Worpzoon, misschien: Unia, eig. Wningha. 14)

(1478): *KEIMPE UNIA, zoon van Feicke en N. Fons. Hij stichtte waarschijnlijk het Uniahuis bij de Waeze te Leeuwarden. 15)

(1479): *HESSEL FEIJTSMA, (vrij zeker grietman van 't Zuidertrimdeel), zoon van Jelger en Tieth Oenema (of Unia) van Wirdum, huwde His Herema van Tsjum. Hij komt voor op de lijst van edelen van 1505, maar stierf in dat zelfde jaar en zijn vrouw in 1527. Zij woonden waarschijnlijk op Feijtsma-state te Huizum en werden beiden in de kerk van dat dorp bijgezet. Hij wordt ook genoemd: Jelgersma, of „thoe Jelgersma te Huizum." In 1481 waren hij en Douwe Aebyngha „eeheeren" of mederechters in deze grietenij. 16)

In Okt. van datzelfde jaar komt *FECKE AEBINGA, als grietman voor van het Noordertrimdeel. Zoon van Gosse en Trijn Aebinga, huwde Ael Jelmera en woonde op Aebingastate te Hijum. 17)

1481 (Sept.): HAYE HERINGA, zoon van Saker Jelmera of Donia en vermoedelijk van diens tweede vrouw Ydt Aylva, weduwe van Eelcke Heringa. Hij nam, naar het schijnt, de naam Heringa aan. Hij was Heer van Ameland en huwde 1458 met Doedt Dekema, wed. van Sicke, zoon van eerdergenoemde Pieter Cammingha, wiens naam hij later ook (Cammingha) gebruikte. In 1485 was hij „Alderman in Lyouwerd" en overleed in 't jaar daarop; zijn vrouw overleed in 1500. Naar men wil bewoonden zij het Camminghahuis, staande op de hoek van de Gr. Kerkstraat en de Beijerstraat te Leeuwarden, dat Doedt van een van haar kinderen uit haar eerste huwelijk had geërfd. 18)

(1482): *OENE JOÛSMA ; zijn vrouw Liscck Harinxma stierf n 1501.19)

1495: FEYCKE CAMSTRA, vrij zeker zoon van eerder genoemde Rienck en diens tweede vrouw; woonde waarschijnlijk te Wirdum, huwde Syts Sjaerdema, later ook grietman. Hij overleed 1517. 20)

1502, 1 Nov. : FRANS MINNEMA , zoon van Sipcke en IJmck Dotinga, hiervoor genoemd, was driemaal gehuwd, woonde te Leeuwarden op het Minnemahuis, en overleed rond 1512. Hij was ook grietman van Tietjerksteradeel, in 1500 en 1504

olderman te Leeuwarden en reeds in 1500 raad van de Hertog van Saksen, in dat laatste jaar was hij waarschijnlijk al grietman. Overigens moet hij een voortreffelijk man zijn geweest, althans Jancko Douwema en anderen prijzen hem zeer. 21)

(1506): PIETER VAN CAMMINGHA, zoon van eerdergenoemde Haye Heringa; was nog grietman van deze grietenij en van Tietjerksteradeel in Dec. 1510. Hij erfde van zijn moeder Doedt het bovenbedoelde Camminghahuis, dat hij vrij zeker met zijn vrouw Fouwel van Eminga bewoonde, met wie hij in 1485 was gehuwd en die in 1518 overleed, terwijl hij in 1521 stierf. Hemme Oddesz., die in 1505 „Keyzers Notarys ende Secretaris" te Leeuwarden was, wordt in Aug. 1511 genoemd tot „Bewarderder grietenij Leeuwerder- en Tietziercksteradeelen". 22)

(1516) (denkelijk kort vóór 29 Okt. aangesteld): *RIENCK VAN CAMSTRA ; was niet, zoals V. Sm. vermeldt, 15 jaar, maar in geen geval langer dan 8 jaar grietman. Hij schijnt echter, zoals veel van zijn ambtgenoten, eerst in Februari 1517 zijn officiële aanstelling van de Bourg. regering ontvangen te hebben. 23)

1524, 19 April was: *JOOST VAN BÜRMANIA ; al grietman „von „weijna Keijzerlijcke Majesteijt uns aldergenedichsten Heren etc. wr „Liouwerderadeel", maar ontving pas op 11 Okt. daarna zijn officiële aanstelling. In 1516 komt Jhero Abbezoen als „bewaerder" of subst. Grietman voor. In 1528 was Burmania aanvoerder van 800 soldaten. Op de 1e Mei van dat jaar schijnt hij aan het hoofd van enige Bourgondisch gezinde Leeuwarders tegen de Geldersen, die toen Groningen nog in hun macht hadden, optrokken en door dezen gevangen genomen te zijn. In de kerker geworpen, werd hij de 3^e Okt. daarna weer losgelaten. Hij komt nog als grietman voor in 1532, bleef dit wellicht tot 1536 en overleed, evenals zijn vrouw, na 1542. Wyttya Cammingha was vermoedelijk in 1531 zijn substituut. 24)

1536, 15 Sept. aangesteld: *JOHAN VAN BUIJGEES, die toen tevens door de Keizer tot de adelstand werd verheven. Vrij zeker zoon van Jacob (afkomstig van het eiland Wieringen, in 1523 burgem. v. Leeuwarden) en Bauck v. Unia. Bleef grietman tot zijn overlijden op 1 April 1555. In 1542 tijdelijk grietman van Franekeradeel. Laes Glins, grietman van Menaldumadeel, was in Mei 1555 provisioneel grietman van deze grietenij. 25)

(1555): *RIENCK VAN BURMANIA, zoon van Rienck en Eeck Hania, hield 9 Aug 1555 zijn eerste rechte dag; komt ook voor 1 Okt. 1561 en woonde toen in een huis op de Wirdumerdijk. Bleef vrij zeker grietman tot omstreeks febr. 1563, in dat jaar overleed hij. 26)

23 febr. 1563 was Pilgrom ten Indyck, grietman van Ferwerderadeel, provisioneel grietman. 27)

(1563), 22 Febr. aangesteld: *ALLERT VAN SIERCKSMSA, geboren in 1531. Hij hield 6 Maart zijn eerste rechtdag, hoewel hij pas 20 Maart 1565 zijn officiële aanstelling kreeg. Was ook grietman van het Bildt en werd in Maart 1578 afgezet. 28)

(1578), in Maart): *SYBRAND VAN CAMMINGHA, die zijn eerste rechtdag hield op 26 April, ontving zijn officiële aanstelling, in plaats van zijn „gedeporteerde" voorganger, de 3 Sept. daarna. Siercksma was daarmee echter niet tevreden en protesteerde „als grietman van Leeuwarderadeel nae luyt syner commissie" op bedoelde rechtdag, „dat al 't gene bij Sibrant van Cammingha hem seggende „grietman te wesen, sal gedaen worden, hem sal onschadelick sijn, „protesterende daerenboven van injurie tegens den gheenen die „hem in syn officie is turberende en versoect acte." Hierop antwoordde Cammingha „nu ter tijt grietman" dezer grietenij, „inhererende den last van laeter dato als de commissie van Siercxma hem „gepasseert en alhier getoont", dat hij op zijn beurt protesteerde tegen „de protestatie bij Siercxma gedaen" en verklaart, „dat Cammingha, in 't excerceren van sijn commissie nyet en obediëert, dan daerinne lastich is, versoect insgelijcx acte". En hiermee was deze zaak afgedaan, nu de Spaanse regering steeds meer haar macht verloor. Hij komt 18 Mei 1593 nog als grietman voor, hoewel de volmachten van de grietenij drie jaar te eerder, bij rekwes van 8 Mei 1590, aan de Gedeputeerde Staten hadden verzocht een andere grietman te mogen hebben. Toen werden de volmachten de 19 Aug. daarop ten huize van Cammingha

opgeroepen en werd hun afgevraagd of zij werkelijk een anderen grietman begeerden, „ende ofte sij op sijn bedieninge hadden te doleeren". Geen van hen beweerde over hem te klagen te hebben, noch een andere grietman te begeren, dan alleen die van Huizum, Hempens, Teerns en Goutum, die in plaats van de schepen Joannes Hotties of Hotsesz. een ander substituut- grietman wensten. Cammingha stond hun toe een voorstel voor een nieuw drietal te doen, aruit hij er dan een zou kiezen. Hij overleed in 1597 en zijn vrouw in 1604, beiden te Leeuwarden.29)

1594, 20 April, komt voor: KEIMPE VAN DONIA, geb. 1554, overleden 3 Nov. 1622 ; zoon van Frans en Trijn v. Gerbranda. Hij deed afstand in 1616, in dat jaar Overleed zijn vrouw Frouck van Goslinga. 30)

Noten:

- 1) Chbk. I, 252. Het jaartal en de naam, onder dien der grietenij geplaatst, wijzen aan, wanneer door mij voor het eerst die naam is vermeld gevonden. Wel komt de naam dezer grietenij en die van anderen voor in een oorkonde van 1276, maar het is te betwijfelen of dat jaartal juist is; zie bladz. 2, noot 1. De sterretjes vóór de namen der grietmannen geplaatst, duiden aan, dat die namen ook bij V. Sm. worden vermeld Zie over het oudste zegel: Aant. V.
- 2) Inventaris v. h. Arch. v. Leeuw., no. 27, 28 en 29 en Inleiding bladz. 4.
- 3) De Vrije Fries, XIV, 212 tot 217 en 43E—443, alsmede blz. 1 hiervoor.
- 4) De Vr. Fries, XIV, 212—217 en Chbk. I, 248. Marwird, buurt, 1/4 uur t. w. van Wirdum.
- 5) Alsvoren, bladz. 213, 214 en 216 en Schotonus, in tabl., blz. 66.

- 6) Stbk. v. d. Fr. adel, op Sytzama, aant. 2.
- 7) Het jaartal 1428 wordt opgegeven in het Stbk. op : Wiarda.
- 8) Zie noot 2.
- 9) Stbk.: Cammingha, gen. en aant. 8 en Camstra, aant. 4.
- 10) Oork. St. Anth. Gasth. Bijlage A. Zie ook: Chbk. I , 534 (1450).
- 11) Stbk. op: Unia; Chbk. I, blz. 539; Oork. St. Anth. Gasthuis, bijlage A aldaar.
- 12) Aant. v. W. Eekhoff in N. NL v. Sminia, exemplaar op 't sted. Archief te Leeuwarden.
- 13) Wins. Kroniek, 269; W. v. Thabor, IV, 107.
- 14) Stbk. Unia, gen. 5.
- 15) Schotanus, Kronyk, blz. 356; Eekhoff, Leeuwarden, I, hl. 106 en Stbk op Unia en de Bijlage aldaar. E. M. v. B. noemt nog: 147. Wopcke Kempes (Unia?)
- 16) Stbk. op: Feytsma, aant. 2 ; Wins. 'Kronyk, blz. 823 en 402; Leeuw. Archief, no. 58 en Chbk. I, blz. 703.
- 17) Inv. v. h. Arch. v. L., no. 56 ; V. Sminia, blz. 11; Stbk. en De Vr. Fries, I , 347.
- 18) Stbk. op : Cammingha—Jelmera, gen. 2 en aant. 6. Komt voor in een Charter van 1466, maar niet als grietman; Chbk., I, 614. Leeuw. Archief, op 1481 en Oork. v. h. St. Anth. Gasth. te L., blz. 86 en 106.
- 19) Zie Stbk. Kort vóór 1484 noemt Wijtia Waltiatoon (zeker Wijthie Watthiasz. Oenema of Dekema) zich grietman van het midden -trimdeel. Maar hij was enkel olderman van Leeuwarden , waartoe dit trimdeel sedert 1435 behoorde. zie blz. II. hiervoor en Leeuw. Archief, no. 71.
- 20) Aant. v. Eekhoff. en Stbk.
- 21) Het Minnemahuis stond, waar nu het Hotel De Nieuwe Doelen staat. Oork. alsv. Bijlage A en Register; Leeuw. Archief no. 138 en 150; Stbk. Op Minnema, gen. 4. Eekhoff, G. B. v. L. I, Register en Aant. 50 ald. J. Douwema's Geschr., 157, 161 en 173. Zie blz. 5 en 6 hiervoor.
- 22) Zie over hem en zijn vrouw: G. B. v. L. door Eekhoff, I, 127. Zie: Douwema's Geschr., blz. 506.
Stbk. op: Cammingha, aant. 6, 11 en 46 ; Eekhoff', Leeuw., I, S19 en 't Register Oork. St. A. G., 177 , 200 en 1016 ; Oorkonde in 't Leeuw. Archief (no. 160 en 161).
- 23) Chbk., I I , 840 en Rentmr. rek. V. Sminia meent, dat hij nog leefde in 1545; zie daarover hiervoor in het Voorwoord.
- 24) De vader van zijn vrouw, Tisse Caters, was Heer van Visvliet. Zie Stbk.; Chbk. II, 610 ; Arch. v. Gron., 153-, no. 23; 1542 no. 4 en ald. z. j . en d. n°. 237; Gedenkw. v. Nijhoff, VI, no. 1477 en blz. CLVII ; Kroniek Benninga, uitgeg. Door mr. Feith (Werken v. h. Hist. Gen. te Utrecht. dl. XII, 181.) De navorsers, 1892, blz. 361. R. rek. 1523—'24 en 1531—'32; Oork. S. A. G, blz. 225 ; Stbk. Op Burmania, aant. 25. In een oorkonde op 't Oud Archief v. Fr. wordt zijn officiële aanstelling vermeld , hoewel hij reeds eerder in betrekking was , hetgeen meermalen voorkomt.

25) Stbk. I , bi. 29 en II , aant. 29, R. rek. , 1536—'37 en 1555—'56 ; daar Buygers al 1 April 1555 overleed (als die datum ten minste juist is), mag het vreemd heten, dat hij nog in de laatstbedoelde rekening als grietman voorkomt, wat echter enkel meer geschiedt. Volgens de tekst is het dus onjuist, dat Gerritsma grietman is geweest (zie V. Sm.); uit het door V. Sm. aangehaalde charter schijnt men bovendien te mogen opmaken, dat Gerritsma met de grietman en met Wijbe Hettesz het naar vermelde plan moest beoordelen. Aant. uit de boeken van het Nedergerecht v. Leeuw, dl., aanwezig op de Bibl. v. h. Fr, Gen. Zoals V. Sm. vermeldt, had Buygers veel op met zijn aangetrouwde neef, de beroemde Joachim Hoppers; hij verwijst naar Suff. Petrus, blz. 273, maar zie ook ald. blz. 375.

26) R. rek., 1557—'58 en 1561— '62; G. B. v. Leeuw. 1, 355 ; Oork. S. A. G., blz. 534 (1561) Zeer zeker was hij niet de Drost van Coevorden, maar zijn naamgenoot Rienck, zoon van de beruchte Tjaerd v. B. Zie Stbk. op : Burmania en noot op blz. 24 bij V. Sm., alsmede hierna op Wonseradeel, op : Jarich v. Botnia. Aant. Nedergerecht v. L.

27) Aant. Nedergerecht v. L.

28) Zijn vrouw Beatrix was inderdaad een dochter van rentmeester Boudewijn v. Loo ; zie v. Sm.; Commissieboek; Stbk., op: Loo en Siercksma ; Oork. S. A. G., blz. 606; R. rek., 1562-'63 en 1574 —'75; Chbk.. 111, 762 (1569); Dr. Reitsma, „Honderd jaren", enz. blz. 159. Hij komt in de Rollen v. d. Hove als grietman voor van het Bildt: 8 Juli 1558 en 23 Jan 1560; zie ook : op het Bildt. Oork. Oud Archief van Friesland., dd. 22 Februari 1563. Nedergerecht van L.

29) 's Hofs Commissieboeken Stbk. op Cammingha; Oork. St. A. G. blz. 954; aant. van E, M. v. B., die nog aantekent, dat onder die volmachten waren: 2 edelen Gerrolt Feytsma, voor Wirdum en Minne Eysinga voor Goutum en de overigen boeren.

30) Stb. Op: Donia, Chbk. Van Fr. IV, 1045 (26 mei 1599) Nedergerecht van Leeuwarden., Zie verder van Sminia.